

Številka: Up-2394/07-4

Datum: 18. 12. 2007

S K L E P

Senat Ustavnega sodišča je v postopku za preizkus ustavne pritožbe, ki jo je vložil Boris Pavšlar, Kranj, na seji 18. decembra 2007

s k l e n i l:

Ustavna pritožba zoper sodbo Upravnega sodišča št. U 1201/2005 z dne 12. 4. 2007 se zavrže.

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. Z izpodbijano sodbo je Upravno sodišče zavrnilo tožbo pritožnika zoper odločbo Ministrstva za okolje in prostor. Ministrstvo je z navedeno odločbo potrdilo sklep Inšpektorice za okolje Inšpektorata Republike Slovenije za okolje in prostor, Območne enote Kranj, s katerim je bila zavrnjena vloga pritožnika v zvezi s hrupom na javni prireditvi.

2. Pritožnik zatrjuje kršitev človekovih pravic iz 22. in 23. člena Ustave. Navaja, da je zoper izpodbijano sodbo vložil revizijo, o kateri do vložitve ustavne pritožbe še ni bilo odločeno. Glede na uveljavljeno ustavnosodno presojo, po kateri si z nedovoljenim pravnim sredstvom ni mogoče podaljšati roka za vložitev ustavne pritožbe, pritožnik pa naj ne bi mogel z gotovostjo oceniti, ali bo Vrhovno sodišče revizijo dovolilo ali ne, je vložil ustavno pritožbo, da bi si varoval rok za njeno vložitev. Predlaga, naj Ustavno sodišče izpodbijano sodbo razveljavi in zadevo vrne Upravnemu sodišču v novo odločanje.

B.

3. Po dosedanjem stališču Ustavnega sodišča, ki ga je sprejelo po uveljavitvi Zakona o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 50/97 in nasl. – v nadaljevanju ZUS), je bilo mogoče vložiti ustavno pritožbo na upravnopravnem področju šele potem, ko je bil zoper dokončno upravno odločbo izčrpan upravni spor in je odločitev v upravnem sporu postala pravomočna, s tem pa tudi upravna odločba. Po dosedanjem stališču Ustavno sodišče upravnega spora ni štelo za izredno pravno sredstvo iz drugega odstavka 51. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, 64/07 – ur. p. b. – v nadaljevanju ZUstS).

4. S 1. 1. 2007 je pričel veljati Zakon o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 105/06 – v nadaljevanju ZUS-1), ki je uveljavil nov sistem pravnih sredstev v upravnem sporu. Omejil je pritožbo zoper sodbo, ki jo izda Upravno sodišče. Ta je dovoljena samo, če je Upravno sodišče samo ugotovilo drugačno dejansko stanje, kot ga je ugotovila tožena stranka (organ, ki je izdal dokončno upravno odločbo), ter je na tej podlagi spremenilo izpodbijani upravni akt ali če je sodišče odločilo na podlagi 66. člena ZUS-1 (prvi odstavek 73. člena ZUS-1). Pritožba zoper sodbo Upravnega sodišča je torej dovoljena v primerih, ko Upravno sodišče odloči v t. i. upravnem sporu polne jurisdikcije. Ni dovoljena (razen če poseben zakon ne določa drugače) v t. i. upravnih sporih o zakonitosti dokončnega posamičnega upravnega

akta, prav tako ni dovoljena v sporih o zakonitosti aktov volilnih organov za lokalne volitve. ZUS-1 je kot izredno pravno sredstvo v upravnem sporu na novo uzakonil revizijo (ukinil pa zahtevo za varstvo zakonitosti). Revizija je dovoljena zoper pravnomočno sodbo, izdano na prvi stopnji (prvi odstavek 83. člena ZUS-1). To pomeni, da ni dovoljena v primerih, kadar je zoper sodbo, izdano na prvi stopnji, dovoljena pritožba.¹ ZUS-1 je torej revizijo sicer uvedel kot izredno pravno sredstvo, vendar služi kot nekakšna korekcija v primerih, ko pritožba (kot redno pravno sredstvo) ni dovoljena. Z njo se lahko odpravijo hujše nepravilnosti pri sojenju (zlasti v t. i. upravnih sporih o zakonitosti) Upravnega sodišča, kadar pritožba ni dovoljena.² Vedno je dovoljena, če vrednost izpodbijanega dela dokončnega upravnega akta oziroma pravnomočne sodbe, če je sodišče odločilo meritorno, v zadevah, v katerih je pravica ali obveznost stranke izražena v denarni vrednosti, presega 20.000 eurov (1. točka drugega odstavka 83. člena ZUS-1). Ne glede na vrednost izpodbijanega dela pa se lahko dovoli (dopusti) tudi, če gre po vsebini zadeve za odločitev o pomembnem pravnem vprašanju ali če odločba sodišča prve stopnje odstopa od sodne prakse Vrhovnega sodišča glede pravnega vprašanja, ki je bistveno za odločitev, ali če v praksi sodišča prve stopnje o tem pravnem vprašanju ni enotnosti, Vrhovno sodišče pa o tem še ni odločalo, ali če ima odločitev, ki se izpodbija v upravnem sporu, zelo hude posledice za stranko (2. in 3. točka drugega odstavka 83. člena ZUS-1). Revizijski razlogi so ožji od pritožbenih: revizija se lahko vloži zaradi bistvenih kršitev določb postopka v upravnem sporu in zaradi zmotne uporabe materialnega prava, ni pa je mogoče vložiti zaradi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja (85. člen ZUS-1).

5. V prejšnji točki prikazane spremembe pravnih sredstev v upravnem sporu narekujejo Ustavnemu sodišču, da preveri svoje stališče, navedeno v 3. točki te obrazložitve, ki se nanaša na izčrpanje pravnih sredstev v upravnem sporu pred vložitvijo ustavne pritožbe. Kar se izčrpanosti pritožbe tiče, kadar je ta dovoljena po določbah ZUS-1, ni dvoma, da jo je treba kot redno pravno sredstvo zoper prvostopenjsko sodbo Upravnega sodišča izčrpati.

6. Zastavlja se torej le vprašanje, ali je glede na določbe ZUS-1 o reviziji treba revizijo šteti kot izredno pravno sredstvo, ki mora biti glede na prvi odstavek 51. člena ZUstS izčrpana pred vložitvijo ustavne pritožbe. Pri iskanju odgovora na to vprašanje je treba po eni strani upoštevati v 4. točki obrazložitve prikazana naravo in namen revizije, po drugi strani pa tudi določbe Ustave, ki opredeljujejo položaj (rednega) sodstva. Ustavno sodišče mora upoštevati, da človekove pravice in temeljne svoboščine varujejo in so jih na podlagi 125. člena Ustave dolžni varovati sodniki na vseh stopnjah sojenja, vključno s sojenjem na Vrhovnem sodišču, ki je po 127. členu Ustave najvišje sodišče v državi. Na upravnem področju so zato upravna sodišča tista, ki razlagajo pravo, Vrhovno sodišče, ki je njihov vrh, pa ustvarja enotno sodno prakso glede pomembnih pravnih vprašanj. Tako razlaga prava kot tudi enotna sodna praksa pa morata zagotavljati tudi varstvo človekovih pravic. Glede na to in glede na naravo in namen revizije v upravnem sporu je nujna razlaga, po kateri mora biti v upravnem sporu izčrpana revizija pred vložitvijo ustavne pritožbe. Kot izhaja iz ustaljene ustavnosodne presoje glede vprašanja izčrpanosti pravnih sredstev, navedeno pomeni, da mora biti revizija izčrpana ne le formalno, temveč tudi po vsebini: ustavni pritožnik mora trditve o domnevnih kršitvah človekovih pravic in temeljnih svoboščin uveljavljati že v revizijskem postopku.

7. Razlaga, po kateri je treba v upravnem sporu izčrpati revizijo pred vložitvijo ustavne pritožbe, zahteva tudi ustrezno razlago prvega odstavka 52. člena ZUstS, ki določa rok za vložitev ustavne pritožbe. Če Vrhovno sodišče revizije ne bo dopustilo in jo bo kot nedovoljeno zavrglo, ker bo ocenilo, da niso izpolnjeni kriteriji iz 2. in 3. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1, bo Ustavno sodišče štelo, da teče rok za vložitev ustavne pritožbe od vročitve sklepa o zavrženju revizije, ustavni pritožnik pa bo v njej lahko izpodbijal tako sklep o zavrženju revizije kot tudi sodbo Upravnega sodišča. Drugačna razlaga bi namreč izvotlila pritožnikovo pravico do vložitve ustavne pritožbe. Seveda pa si pritožnik ne

bo varoval roka za vložitev ustavne pritožbe zoper sodbo Upravnega sodišča, če bo Vrhovno sodišče njegovo revizijo zavrglo kot prepozno ali nepopolno (89. člen ZUS-1).

8. V primeru obravnavane ustavne pritožbe je pritožnik vložil revizijo. Ker je ni vložil na podlagi 1. točke drugega odstavka 83. člena ZUS-1, bo Vrhovno sodišče šele odločalo, ali jo bo dopustilo. Šele ko bo o tem odločilo in če bo odločilo v škodo pritožniku, bo ta lahko v roku 60 dni, ki bo pričel teči v skladu z razlago, vsebovano v prejšnji točki, vložil ustavno pritožbo. Do odločitve Vrhovnega sodišča pa za njeno vložitev ni izpolnjen pogoj iz prvega odstavka 51. člena ZUstS. Zato je bilo treba ustavno pritožbo zaradi neizčrpanosti pravnih sredstev zavreči.

C.

9. Senat je ta sklep sprejel na podlagi pete alineje prvega odstavka 55.b člena ZUstS in prve alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07) v sestavi: predsednik senata mag. Miroslav Mozetič ter člana dr. Janez Čebulj in mag. Marta Klampfer. Sklep je sprejel soglasno.

mag. Miroslav Mozetič l.r.
Predsednik senata

¹ Kar je tudi izrecno določeno v tretjem odstavku 83. člena ZUS-1.

² Tako Jerovšek T., *Upravni postopek in upravni spor*, Fakulteta za upravo, Ljubljana 2007, str. 208; primerjaj tudi Androjna V., Kerševan E., *Upravno procesno pravo, Upravni postopek in upravni spor, GV založba, Ljubljana 2006*, str. 771 in 772.